

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Juin 1925—No 182

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتہاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینجی سنہ

نومرو ۱۸۲-۱۵ حزیران ۱۹۲۵

کوستاولوبون وقادين پسيقولوجيائي

کوستاولوبون ، بر چوق منقدرينک و حيرانلرينک تسليم ايتدکري وجهه ، بر داهي ، فقط فائزه زيبست بر داهي در. بو ذوالاجنه ذکاک مدھش بر قدر تله ايشله مش اولديني زمينلر پک متنوع در. وھر زمين وساحه ده معتنا بر شخصيت اولاراق کنديسي کشفيله ، آثاريله محترم قيلمشدري. پاریس ده سوربون دارلفنون معلمارندن غاستون راژو Gaston Rageot نک 21 مایس 1922 تاريخلي (ره ووبلو) مجموعه سنده کوستاولوبون ه تخصیص ايتديکي اوزون بر تبعنامه ، بو ساحه اطلاع واختصاصک تنوع و تعددي آشکار بر صورته ميدانه قويور. قاره ، بو مفصل تدقيقنامه يي اخيراً (اقبال کتابخانه سي) معرفتيله انتشار ايدن (علم روح اجتماعي = روح الجماهير) عنوانلي مترجم کتابمک باشنده بولور .

دوقور (کوستاولوبون) صوک اون پش يکرمي سته ظرفنده منحصر آ پسيقولوجيا واديسته نقل ايتدي واوراده يرلشمش در . ايلک طبعي ۱۸۹۷ ده انتشار ايدن Psychologie du Socialisme عنوانلي کتابي روحياه دائر موجود اثرلرک ايلک صفنده بولوناجقدر . طرفزدن ترجمه و طبع ايدمش اولان (دون و يارين Hier et Demain) يکي زمانلرک روحياتي Psychologie des temps nouveau کذا طرفزدن

ترجمه سي اكمال ايديش و طبعه ویرلک اوزره اولان Les Incertitudes de l'heure présente عنوانلي کتابلر جهان حربنک اورتمه آتمش اولديني بر چوق مهم مسائل و حائثک پسيقولا جياضاسيله تنوير و تحليللرني متضمن در. فرانسه آفاده ميائي اعضاسندن هاري بهرغسون Bergson آنال مجموعه سنده کوستاولوبون ک « دون و يارين » ي و متعاقب آناري حقنده شوصورتله اداره کلام ايتمکده در: « ساعت حاضره مشکلاتنک و بومشکلاتي اقتحام خصوصنده انسانلرک بديهي عجزينک بوندن داهامهيج بر لوحه سي چيزيله مزدي . کذالک بو عجز سببي ايله در ، که حيات اقوامک احوال ماديه و معنويه سني طانماق لزومي بوندن داهامهيج بر لوحه سي قوتله کوستريله مزدي . »

استاسيون ايله شهر آرسنعه بر بو چوق كيلومتره مسافه وار . بومسافه ايجون عربلر کوندر روز ۲۵ و کيجه لري ۵۰ غروش اجرت آلورلر . شومندوفر قومپاياسنه عائد و هيج بک اداره سي زماننده احياء ايدلمش (بغداد او تلي) استاسيونک باشنده واک عصري اولتيدر . فقط شهره اوزاق اولماسي جهتيله شهرده بر قاچ کون قالماق ايسته ينلر ايجون مصرفي ، نامناسيدر . مدني مباني آزدر . هلال احمر خسته خانه سي ، ۱۸۹۲ ده تأسيس ايديلن فرانسز مکتبي ، آمريکا خسته خانه سي ، روم مکتبلري ، بلديه پارقي ، عمانلي بانکه سي بنلاري بو نوع بنلردن در . حکومت قوناغي محکم و منتظم در .

الهي و اخروي مباني - بو نوع مباني چوقدر : قاپو جامع شريفي ، عزيزيه جامع شريفي ، سلطان سليم جامع شريفي يوسف آغا کتبخانه سي - سلطان سابع جامع شريفي . اتصاننده بولونان بو کتبخانه نک مؤسسي ، سلطان سليم ثالث والدہ سي مهر شاه سلطانک کتخداسي يوسف آغا طرفندن ۱۲۰۹ تاريخنده تأسيس اولومش ، بو نقطه ده بر آز توقف ايتک ايستهرم : يوسف آغا اسمنده کي آغا عنوانته باقيلير سه بو کتخدانک او قور يازار اولمايني آکلاشيلير زيرا او قور يازار اولانلره اوزمان افندي ديلمک باشلامشدي . ابرانده آغا و آقا بر عنوان در و مهم بر موقع اجتماعي و فکري ني کوستهرير ، بويله امي يعني او قور يازار اولمايان و مهم موقع اجتماعيلره دکاودر ايتلريله واصل اولان ذوات عثمانلي تاريخنده اکسيک دکدر . علمک بر نعمت و بر عيبت اولديغي تقدير ايتک فطانتني زيرک اميلر ، بر چوق او قور يازارلردن دها زياده تقدير ايتملر در و بز نيجه اميلر طانيق که فطانت و عقل سليمه مظهريت اعتباريله بر چوق عالي تحصيل ديپلومالري حامل اولانلرک چوق فوقنده ايديلر . [*]

ج . ه

۱۷۰ نومرولو (اجتهاد) ده دوملوپکار و غازي مصطفى کال پاشا

ج . ه

سرنامه لي مقاله مزدي ده او قوبک

کوچوک و جوهرین بر کتابنده صیره لاشدر :

قادرین ، بر محاکمه عقلیه دن متأثر اولمایاجاق درجه ده
حسیات و سریات حوزه سنده محصوردر .

فراست Intuition ، اکثریا عقله فائدر ، پک ای
دوشون ارککلرک آکلامادینی شیلری فراست ، ای
دوشونمه یق قادیلره سزدریر .

قادرین ، تعقل دن زیاده تحسسه مستعد قالدیغندن ،
فضله دوشونمه یق مجبور ایتکه قادیلرک مقدراتی ایلشدیریلز .
مختلف نوع فعالیتلره کوره قادرین ارککه فائدر .
ویا خود ارککلرک دوشونده بولونور ؛ فقط ارککلرک نادراً
مساریسی اولور .

صناعت و توالث خصوصلرند قادیلرک ذوقلری دائماً
باشقارلری طرفندن تلقین اولونمش ذوقلردر .

قادرین سویلرکن ، سوزلرینک آره سنده دوشوندیکی
تفرس ایدن ارککی هیچ عفو ایتز .

نفوذی آلتنه آلمق یا خود نفوذ آلتنه کیرمک قادرین
روخی ایچون بو ایکی شقندن غیر شق یوقدر .

حسی شیلر ، عقلی تعبیرلره افاده ایدیلهمدیکی ایچون ،
عشق حقنده محاکمه ده بولونماق ایسته مک غیر معقول سوز
سویله مکدر .

قادیلر صمیمی اولماق ملکه سنی اکتساب ایدیلهملریدی
ارکک اوزهرینه حکم و تاثیرلری چابوق غائب ایدرلردی .
ارکک قادینه ، یالکزیلان سویله دیکی وقت ، اینانیر .
بو وجهله ، ارکک ، قادینی اکثریا یلان سویله مهیه محکوم ایدر .
قادیلرک و دیپلوماتلرک بدیهاتی انکار ایتک عناد
معتادی ، مکالمه لریک الهام ایتدیکی ریب و ترددک باشلیحه
سببیدر .

کندیلرینی آکلامادیلرندن دولایی ، قادیلر ،
ارککلری مؤأخذ ایدزلر ؛ فقط مختلف قفارد اولان
هانکی مخلوقلر بری برینی آکلامشدر ؟

هیچ شبه یوق (روح الاقوام) ک مؤلفی ، «علم روح» ه
والخاصه جمهورلرک علم روحنه ، اجتماعی علم روحه
یکی و تماماً علم ، تجربه و مشاهده مدقفانه اوزهرینه مؤسس
بر سجیه و شیمه ویرمشدر . بو قناعت و تقدیر ایله در ، که

دوقتور کوستاولوبون

Dr. Gustave Le Bon

16 جزیران 1923 مارینلی وپارس ده منتشر Revue Bleue
ده (کوستاولوبون) ه دائراً انتشار ایدن قیصه برتبعنامه مزده
از جمله عیناً شو سطرلر دخی اوقونیوردی :

M. le Dr. Gustave Le Bon renouvela
la psychologie et l'éleva au rang ses ocien-
ces positives où l'immortel Claude Ber-
nard avait élevé la physiologie humaine.

Cet éminent penseur français est , à
coup sûr, un des flambeaux qui nous ont
permis de sortir un peu hors de cette
nuit ténébreuse dont le monde est enve-
loppé, etc.

که ترجمه سی سویله اولاییلر : دوقتور کوستاولوبون
پسیقولوجیایی تجدید و علوم مثبتیه مرتبه سینه اصعاد ایتدی ،
لایموت قلود بهرنار فیزئولوجیایی بشری یی یو مرتبه یاعلا
ایتمشدی . بو ممتاز فرانسز متفکر ، [یعنی دوقتور کوستاو
لوبون] هیچ شبه یوق ، جهانی احاطه ایدن قارائلق
کیجه نك خارجنه بزی بر آز چیقاران مشعله لر دندر الح .
دوقتور کوستاولوبونک فیاض ذکاسی وپسیقولوجیاده
کندیسینه خاص اصول تدقیق و تحلیلی حقنده بر فکر
ایندکدن صوکره بو مقتدا «پسیقولوغ» ک قادرین روحی
ناصل درپیش ایتدیکنی کورهم . بو ملاحظه لر
[Les aphorismes du temps présent*] ادلی

[عصر نك نصوص فلسفیه سی .

(اجتهاد) جزا محکمه سنده

سلطان و خلیفه وحیدالدین طرفنده اوج سنه اول، (اجتهاد) ده منتشر بر مقاله فلسفه و تاریخیه من وسیله اتخاذ ایدیلرک ریا کار و فاسق بریتله و با اراده علیهمزده اقامه ایدیان دعوا اولایا غیاباً ایکی سنه حبس و وجاهاً محاکمه نتیجه سنده، موجودیتی ادعا اولونان «فضاحت لسانیه» جرمک مقاله مزده عدم موجودیتی تسلیم اولونارک و فقط ینه خلافت و سلطنت مقامک تأثیر استبدادندن تماماً منز قالدینامایارق اجتهاد صاحبیالکیز یوز لیرا جزای نقدیه محکوم ایدیلشدی؛ اوزمان عدلیه نظاری، حلبی خواجه مصطفی مستشار فاضل و ذی نفوذی الیوم محکمه تمیز رئیس اولی عمر لطفی افندیلر حضراتی ایدی و با اراده سینه علیهمزده یازیلان والیوم دوسیه ده موجود اولان مدعش ادعایه رئیس مشاریک خامه فضل و فضیلتی اثریدر. بو ادعایه بی ایکنجی جزا محکمه سنده قرائت ایدن مدعی عمومی بک مدرسه لسانک معوج و غیره میوس عباراتی مشککاته او قویه بیلمش اولماسی محکمه ده اوزمان سامملرک جالب دقتی اولمشدی. بر چوق صفحه لردن صوکره حکم و جاهی، اجتهاد علیهمزده داهایا دوغروسی [مؤلفی بوکون رئیس اولی بولونان محکمه تمیز طرفندن] ایلک ادعایه لمنده ایکی دفعه نقض اولوندی.

بوندن اوج آی اول دردنجی جزا محکمه سی، محکمه تمیزک واجب الاتباع نقض اخیری اوزره سلطنت و خلافت زماننده یالکیز یوز لیرا جزا ایله تجزیه ایدیلن جرم مفروضی بر سنه حبس و بدلاً آتی یوز لیرا جزای نقدی ایله تجزیه حکمی غیاباً و یردی. ۳ جزیرانده بو حکم غیابی به بالذات اعتراض ایتدک؛ مدعی عمومی اوراق مطالعه به آلدی. ۲۳ جزیرانده محاکمه مزه دوام اولوناجاق سیاسی و دینی سانسورلردن و مدعی عمومی لکدن کمش اولان بر مقاله تاریخیه ده فضاحت لسانیه اولاییلمی؟ کنج و منور عدلیه نظاری محمود اسعد بک صوریدیک «اسکی ذهنیتله یاییلمش قانونلر قالدجه یاییلاجاق برشی یوقدر، تبدیل اولوناجاق» دیمشدی جزا قانونی تبدیل اولوندی ۵۵ نیجی ماده حال اصلیه ۳۲ نیجی ماده نیک ایچنه صوقولاراق بولونماز عربستان قاشی ایمش کی محافظه اولوندی حیثیتله کورولدی؛ انبیای عظامدن بری حقنده برکیمسه، «پلاوی آوجیه یردی و یملرکن آغزینو، شایردا تیردی» دیسه، وای حرمتسزک اولدی دییه فضاحت لسانیه ماده سیله جزایه جاری یلاجاق بوقانونک انقلابچی و عصری تورک جمهوریتی قانونلری ایچنده محافظه موجودیت ایدیه بیلمش اولماسی بزی جداً دوشوندوردی و محترم عصمت پاشانک بیاناتنده کی بعضی فقره لک معناسی داهایا آکلاتدی و تقدیر ایتدوردی؛ حقیقه تظهیرات ایشمز حسابز همت، عزم و بالخاصه جسارت ایسته یر. فسیرک اوستنده کی صارغیرلک افاده ایتدیکلری معنا بک و خیم دکدر؛ فسیرک آلتنده و دماغلرک اوستنده کی صارغیرلک محتواسی داهایا اندیشه بخشدر. «بن فلان خسته لم» دین خسته لقدن قورقولا جاق برشی یوقدر «بن صتم» دیه رککن، یا نمزه صوقولان و ایچمزه قالدن خسته لاردن که ملکیتی و ملتی عمران و نوره سوق ایتمه عزم ایش همت بلند آربامزک کوزلرینی

محبتده سوزلر [یعنی عشقه و صدق و محبتده داترسوزلر] ایسته نیلیدیکی وقت، تفکرلری ایشیتمکدن قورقولور دیمکدر.

محبت یا یوکسلیتیر یا آچالتیر؛ بناءً علیه اولدیغمن کچی قالمزده مساعدده ایتمز.

قادرین سوق طبیعی حوزم سندن هنوز بک آزیقیمشدر، اک یوکسک شانی، اک عادی محبت تر جیح ایدیه میه جک درجه ده آزیقیمشدر.

محبت شبهه دن قورقار؛ بونکله برابر شبهه ایله بیور و اکثریا اعتماددن اولور.

معتدل عشق Passion اک زیاده دواملی اولانلردر. بک زیاده سوشمکله پاشلانیرسه یکدیگری بک حضورنده بیزار اولمایه چابوق واریلیر.

ایشته بیوک متفکر (کوستا لوبون) ک قادین روحی حقنده ملاحظه لری بونلردر. بونلر کتاب حیاتده او قونمش شیرلدر. بک چوق سنه لر اول (جنوه) ده برتورک دوستمه بر کنج آلمان قیزندن کلش بر مکتوبی او قودم. بو نامه محبتک بر فقره سی هیچ خاطرمدن چیقماز: آرقداشم بو آلمان خانم قیزله تاهل ایدیه جکدی. آکلاشیلان، تاهله قرار ویرمک ایچون، اسباب معیشت کچی شیرلی دوشونمه به مجبور بولوندیغنی قیزه یازمش؛ بومنور و ناثر کنج خانم قیز، اونا مکتوبنک برنده L'amour دوشونور، حساب ایدر، محبت دکدر» دییوردی. زواللی کنج قیز، نه قادر حقیقی ایدی! فقط عیانه قادرده زواللی دکیدی!

۴ نisan ۱۹۲۴ اجتهاد نه وی

دوقتور عبدالله جودت

عدلیه و کیلمزله علمی ملاقات

مسائل عدلیه و حقوقیه عائد، علم داتره سنده صاحب امیازم طرفندن واقع اولان استفسارلر جواباً کنج و منور وکیل بک قیمندار بیانات و ایضاحاتی کله جک نسخه مزک معتنا مندر جانندن اولاجاقدر.